

FIȘA DISCIPLINEI

Protoistorie europeană. Arheologie socială și funerară

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie antică și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Arheologie
1.7. Forma de învățământ	Zi/frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Seminar special 2: Protoistorie europeană: arheologie socială și funerară				Codul disciplinei	HLR1609
2.2. Titularul activităților de curs							
2.3. Titularul activităților de seminar			Prof. univ. dr. Gelu A. Florea				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	VI	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs		3.3. seminar/ laborator/ proiect	4
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs		3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					17
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					3
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				52	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	-
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	-

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/ esențiale	- Regăsirea informației despre realitățile arheologice relevante pentru studiul societăților protoistorice. - Stabilirea relației relevante dintre descoperirile funerare și structurile sociale - Prezentarea orală și scrisă, parcurgerea critică a unei bibliografii în limba programului de studiu și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. - Utilizarea metodologiei de bază a studiului arheologiei sociale - Utilizarea adecvată a bazelor metodologiei cercetării și interpretării datelor arheologice
Competențe transversale	- Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: realitățile arheologice semnificative care ilustrează structurile sociale ale epocii fierului din Europa temperată
Aptitudini	Studentul este capabil să înțeleagă și să interpreteze critic informațiile din bibliografia de specialitate și să reconstituie trecutul în funcție de datele arheologice semnificative
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru a identifica și colaționa informația arheologică semnificativă din literatura de specialitate și să genereze un discurs coerent pe o temă dată

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studenților cu peisajul arheologiei sociale și funerare europene, a metodelor de cercetare și a relevanței rezultatelor acestora în reconstituirea societăților protoistorice
7.2 Obiectivele specifice	- Cunoașterea principalelor repere ale civilizațiilor epocii fierului - Cunoașterea tendințelor actuale ale cercetării arheologiei sociale - Cunoașterea unor rezultate recente ale cercetării arheologiei protoistorice și a relevanței acestora pentru reconstituirea societăților epocii fierului

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Bibliografie		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Introducere: terminologie, obiectul și metodele arheologiei sociale. Bibliografia selectivă a cursului	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	

Aportul arheologiei în privința studiului societăților protoistorice. Arheologie și identități (etnice, sociale etc.). Surse istorice și abordările lor. Societăți și geografii culturale	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
Epoca fierului: terminologie, caracteristici generale. Cronologii	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
“Principatele hallstattiene” din vestul Europei. Descoperirile de la Heuneburg, Mt. Lassois etc. (I)	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
“Principatele hallstattiene” din vestul Europei. Mormintele princiare de la Vix, Hochdorf, Lavau, Glauberg etc. (II)	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
Teorii sociale în arheologie. Sistemul economiei de prestigiu; ierarhii/heterarhii; prăbușirea sistemului hallstattian și teorii sociale	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
Debutul epocii La Tene și modificările modelelor sociale.	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
Expansiunea istorică a celților: campaniile din Mediterana și consecințele lor. Surse antice și arheologie	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
Expansiunea istorică a celților: campaniile din Mediterana și consecințele lor. Surse antice și arheologie	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
Civilizația aglomerărilor oppidane central-vest europene. Un nou model economic și social. Fortificații și aglomerări de locuire din centrul și estul european. Perspective comparatiste	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
O istorie comparată a artei protoistorice. Artă ca marker al ierarhiilor sociale	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
O arheologie a ritualului: sanctuare, divinități, banchete, depuneri și sacrificii (I).	Prelegere, dezbatere, Suport vizual Pp	
Bibliografie selectivă: J. Collis, <i>The Celts. Origins, Myths and Inventions</i> , 2003 O. Buchsenschutz (coord.) <i>L'Europe celtique a l'âge du Fer</i> , 2015 V. Kruta, <i>Les Celtes. Histoire et dictionnaire</i> , 2000 I. Lebedinsky, <i>Les Scythes</i> , 2001 B. Cunliffe, <i>La Gaule e ses voisins. Le grand commerce dans l'Antiquité</i> , 1995 V., R., Megaw, <i>Celtic Art. From its Beginnings to the Book of Kells</i> , 2001 M. Poux, <i>L'Âge du Vin</i> , 2004 V. Sîrbu, G. Florea, <i>Imaginar și imagine în Dacia preromană</i> , 1997		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Tematica aleasă și maniera de prezentare a ei (prelegere și dezbateri) răspunde nevoii de interdisciplinaritate a cercetării arheologice; ea încurajează chestionarea și interpretarea critică a surselor arheologice pentru reconstituirea societăților antice, cu conștientizarea avantajelor și limitelor acesteia în cercetarea trecutului îndepărtat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Prezență, participare activă		40%
	Parcurgerea bibliografiei recomandate	Lucrare scrisă de semestru	60%
10.6 Standard minim de performanță			

Prezentarea, orală și scrisă, corectă și critică a unor lucrări de specialitate legate de tematica aleasă; stăpânirea corectă a terminologiei; operaționalizarea conceptelor de bază ale disciplinei.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".